

Bolgár követségi tanácsos Olaszország megváltozott hangulatáról, Romániáról és a bolgár-görög megegyezésről.

Lugano, október 16. Tegnap érkezett meg Rómából — írja a *Berliner Tageblatt* levelezője — a bolgár követség Luganóba. Ma beszélgetést folytattam Kermesieff követségi tanácsossal, akinek nagy része van abban, hogy Bulgária csatlakozott a központi hatalmakhoz. Mindenekelőtt sajnálkozott Bulgáriának Olaszországgal való szakítása fölött, mert Olaszország iránt Bulgária mindig nagy rokonszenvvel és megértéssel viseltetett. Ámde az ország érdekei nagyobbak, mint a rokonszenv.

— Olaszországnak tulajdonképpen hálásnak kellene lennie, — mindotta Kermesieff, — amiért mi most Szerbia ellen megyünk, mert talán már közel van az az idő, amikor Olaszországnak is Szerbia ellen kell menni. A Durazzo-affér óta a római politikai körökben ez nyílt titok. Ha Olaszország az antanttal való szövetsége révén most nem volna Szerbiához kötve, az ellentét azóta már bizonyára szakítássá érlelődött volna. Ez a szakítás a jövőnek van fentartva, amit ma Rómában mindenki, aki politikailag gondolkodik, rémülten lát be.

— Olaszország részt fog-e venni a Balkán-expedícióban? — tudakoltam.

— Amennyire én tudom, nem. Az olasz nép határozottan ellene van.

— És Albánia?

— Rómában azt beszélték, de ennek igazáról nem tudok kezeskedni, hogy Olaszország negyven ezer embert küldött át Valonába Cadorna intelme ellenére.

— Hogy fog viselkedni Bulgária az oroszokkal szemben, ha azok akcióba lépnek?

— Ha Oroszország megtámad bennünket, egyetlen bolgár sem fog megfélemezni kötelességéről. Bulgáriában kétféle oroszbarátság van: nemzeti és politikai. Az első bizonyos szláv rokonszenv, amely azonban nem jó tekintetbe, miután a második oroszbarátság: a politikai, már rég átváltozott oroszgyűlöletté. Oka ennek Hartwig szerb politikája, amely arra törekedett, hogy Bulgária, amely mindig rokonszenvezett Ausztria-Magyarországgal is, szétzúzassék és elnyomassék, ellenben Szerbiát a mi bőrünkre akarta nagygyá tenni. Ezzel a politikájával Oroszország az egész bolgár népet felülről le a közönséges parasztig elidegenítette magától, sőt ellenségévé tette. A bolgár nemzet most abból a nézetből indul ki, hogy az orosz népen csak a cárizmus leküzdése segíthet.

— Mi igaz a bolgár belső villongásokról szóló hírekből?

— Mind hazugság és ámitás. Az állítólagos válságból és az ellenzéknek Ferdinánd király elleni fenyegetéseiből egy szó sem igaz. Ellenkezőleg, a bolgár nép és a bolgár pártok még sohasem voltak annyira egységesek, mint ma, valamint Ferdinánd király sem volt még sohasem olyan népszerű, mint most. Az antant gyűlöli a királyt, mert német származású, ámde az egész bolgár nemzet gránitfalként áll mögötte. A bolgárok tudják azt is, hogy Németország fog győzni. Ezt a legegyszerűbb ember is tudja Bulgáriában.

— Igaz, hogy készülöben van a görög-bolgár megegyezés?

— Ilyen megegyezés nincs kizárva, mert Bulgáriának Görögországgal szemben való igényei nem teljesíthetetlenek. Görögország ezt maga is elismeri. A bolgárok a görögöktől csak Kavallát, Szereszt és Drámát akarják, amelyek egészen bolgárok és amelyekről való lemondás Görögországra nézve nem jelentené veszteséget. Kavalla mint kikötő már amúgy is holt, mert kikötő megfelelő háttér nélkül egyáltalán nem existálhat. Görögországnak olyan sok más kikötője van és ki tudja, nem kap-e más tengeren más kikötőt, amely rá nézve értékesebb, mint Kavalla? Bizonyos, hogy Görögországban a nép és a hadsereg Konstantin királlyal tart és megy, aki nem ugrik bele veszedelmes kalandokba.

— Fél-e az antant-hadseregnek Szalonikiban való partraszállításától?

— Egyáltalán nem. Bulgária tudja, hogy az antantnak ehhez nincs elegendő hadserege. A Dardanellák volt Anglia első kolosszális kudarcra, a Szalonikiban való partraszállás a második lesz. Anglia szeretné most Olaszországot csapatszálításokra rábírní. Ámde Olaszországban mindenki ellene van ennek, sőt az olaszok még mindig számítanak valamilyen megegyezésre Németországgal. A németgyűlölet az olaszoknál erősen megcsappant és ma már meglegszenek a hagyományos osztrák gyűlölettel.

— És Románia?

— Romániával való megegyezésünk a legjobb uton van és biztosra vesszük, hogy megmarad semlegesnek. Az antanttal semmi esetre sem fog tartani.

— És ha, miként az antant sajtója hangoztatja, a négyesszövetség hadserege Szalonikin át Konstantinápoly ellen vonul?

— Akkor előbb Bulgáriát éri, mi meg tekintetben megtettünk minden intézkedést. Ami Romániát illeti, jól teszi, ha kevesebbet törődik a minden szabadságot élvező erdélyi fajrokonáival és többet Bessarábia elnyomott románjaival. Ha Ausztria (a bolgár diplomata sajrálatos közjogi tévedése. A szerk.) a románoknak községi autonómiát ad, a román közvélemény bizonyára meg lehet vele elégedve.

„Fegyvert ragad, lovára kap.“

— Petár a fronton, —

Chiasso, október 16. A *Daily Mail* milánói tudósítója jelenti, hogy a szerb király, bár ágyban fekvő beteg volt, fegyvert ragadott és elutazott a frontra, hogy katonái között legyen és buzdítsa őket.

Szerbia még remél.

Zürich, október 16. A Havas-ügynökség jelenti: Nisi kormánykörökben kijelentették, hogy a magyarok, a németek és az osztrákok csak háromszázezer szerb katona hulláján át haladhatnak előre. A szerb hadvezetőség meg van győződve arról, hogy ha az antant segítőcsapatai idejekorán megérkeznek, Szerbia diadalmasan kerül ki ebből a háborúból. A görög kormány állítólag biztosította Szerbiát arról, hogy az antant-csapatok partraszállása és Szerbiába való elvonulása ellen semmiféle akadályt sem gördít.

Három francia gőzöst sülyesztettek el az Égei-tengeren.

— Német tengeralattjárók munkában. —

Marseille, október 16. A Havas-ügynökség jelenti: A *Messageries Maritimes Mous-sul* nevű csomagszállító gőzöse csütörtökön délután Szalonikiból Pireuszba érkezett és magával hozta a *Yunnan*, a *Provincia* és a *Sainte Marguerite* hajók megmentett legénységét, amely három gőzöst az Égei-tengeren ellenséges tengeralattjáró maszádok torpedózták meg. A *Provincia* kapitánya elbeszélte, hogy azonnal vízrebocsátotta valamennyi mentőcsónakját s hajója közvetlenül azután elsüllyedt. A *Provincia* legénységét az *Olympic* angol tengeralattjáró vette fedélzetére. A meg torpedózott *Sainte Marguerite* menekülő legénysége látta a tengeralattjáró maszádot. A személyezettől 32 ember partra jutott, 8 matróz meghalt, 6 megsebesült. A mentés munkája legnagyobb rendben és nyugalomban ment végbe. A hajó nem süllyedt el és sikerült vontatókötélre venni. (M. T. I.)

A *Yunnan* 6474 tonnás francia hajó, a *Messageries Maritimes* tulajdona, a marseillei kikötőben volt lajstromozva, 136 méter hosszú, 17 méter széles és 10 méter mély. A *Provincia* 3523 tonnás francia hajó, a Cie. Francaise de Nav. a. Vap. tulajdona, a marseillei kikötőben volt lajstromozva. Hossza 105, szélessége 14 méter, mélysége 7 méter. A *Sainte Marguerite* 2780 tonnás francia hajó, Marseilleben volt lajstromozva, a Daher et Co. tulajdona.

Hivatalos olasz hang a balkáni akció ellen.

Chiasso, október 16. Dacára annak, hogy a Nisből érkező táviratok Szerbia segélykiáltásait tolmácsolják a nyilvánosság előtt, a cenzura elnyomja úgy látszik az összes olasz lapokban azt a törekvést, amely Olaszországnak a balkáni akcióban való részvételét igyekszik sürgetni.

A Salandrához és Sonmino-hoz közel álló *Giornale d'Italia* azt fejtegeti, hogy Olaszország egyelőre nem fog csapatokat küldeni a Balkánra. Hiszen Olaszországnak a monarchia ellen kezdett akciója is egymillió katonáját köti le az ellenségnek s ezzel a közös hadviselésnek jelentékeny és állandó jellegű szolgálatot tesz. Ezt a szolgálatot csökkentené az, ha olasz csapatokat elvonnának a mai front-ról, hogy azokat más hadszíntereken foglalkoztassák.

Az ellenzéki *Avanti* támogatja ezt az érvelést és utal arra, hogy Olaszországnak telen is sok csapatra lesz szüksége a mai frontján, annál is inkább, mert egy szakasz harcoló katona elhalmának és szükséges lőszerének szállítására két szakasznyi katonára van szükség.

A „fővédnök“ manifesztuma Bulgáriához.

Lugano, október 16. A *Secolo*-nak jelenti: Az orosz cár, mielőtt megkezdene az ellenségeskedést Bulgária ellen, manifesztumot fog intézni a bolgár néphez, mint a szlávok fővédnöke. Ebben a kiáltványban áruállással fogja Ferdinánd királyt vádolni, mert fegyvert fogott a szerbek ellen és a barbár németek, magyarok és osztrákok mellé szegődött. A manifesztum közzététele után azonnal megkezdik az ellenségeskedést.